

KONKURS OJCZYZNY POLSZCZYZNY 2013/2014
Konkurs językowy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – etap I

Głosy miasta

Czas pracy: 120 minut

Maksymalna liczba punktów: 40

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
data

.....
klasa

Przeczytaj uważnie teksty i wszystkie zadania. W każdym z zadań zamkniętych wybierz jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem. W zadaniach otwartych wypowiedź zapisz starannie w wyznaczonym miejscu. Pomyłki przekreślaj.

TEKST I

Marek Krajewski

ŚMIERĆ W BRESLAU (fragment)

We Wrocławiu niepodzielnie zapanował upał. Niecka, w której leży miasto, prażyła się w strugach rozpalonego powietrza. Sprzedawcy lemoniady siedzieli pod parasolami na rogach ulic, w sklepach i w innych wynajętych w tym celu lokalach. Nie musieli reklamować swojego towaru. Wszyscy zatrudniali pomocników, którzy dostarczali im ze składów wiadra lodu. Wachlujący się nieustannie, spocony tłum wypełniał kawiarnie i cukiernie przy reprezentacyjnej Gartenstrasse. Złani potem muzykanci wygrywali w niedziele marsze i walce na Liebhichshöhe, gdzie pod rozłożystymi kasztanowcami i platanami oddychało suchym kurzem zmęczone mieszczaństwo. Skwery i parki zaludniali staruszkowie grający w skata¹ i rozłożone bony usiłujące uspokoić zgrzane dzieci. Gimnazjaliści, którzy nie wyjechali na wakacje, dawno zapomnieli o sinusach czy o Hermannie i Dorothei i urządzali pływackie zawody na Kępie Mieszczańskiej. Lumpenproletariat z biednych, brudnych uliczek wokół Rynku i Blücherplatz wypijał cysterny piwa i zalegał nad ranem pod bramami i w rynsztokach. Młodzież urządziła polowania na szczury, które nadzwyczaj rojnie buszowały po śmietnikach. W oknach smętnie zwieszały się namoczone prześcieradła. Wrocław ciężko dyszał.

Śmierć w Breslau, Wrocław 1999.

1. Narrator we fragmencie jest :
A. obserwatorem, B. uczestnikiem, C. komentatorem, D. sprawozdawcą.

¹ skat – gra karciana, szczególnie rozpowszechniona w Niemczech oraz na Śląsku i Kaszubach. W Polsce często nazywany „śląskim brydżem”.

2. W tekście dominuje konwencja:
 A. naturalistyczna, B. ekspresjonistyczna, C. symboliczna, D. impresjonistyczna.
3. Podaj dwie cechy tekstu, potwierdzające słuszność twojego wyboru w zad.2.

4. Użycie niemieckich nazw własnych wskazuje na to, że:
 A. Autor jest Niemcem.
 B. Narrator jest Niemcem.
 C. Wrocław należy do Niemiec.
 D. Utwór należy do literatury niemieckojęzycznej.
5. W zdaniu *Gimnazjaliści zapomnieli o sinusach czy Hermanie i Dorothei* występuje:
 A. synekdocha, B. metonimia, C. oksymoron, D. polisyndeton.
6. Czasownik *zapanował* w zdaniu *We Wrocławiu niepodzielnie zapanował upał* jest:
 A. animizacją, B. eufemizmem, C. personifikacją, D. potoczmem.
7. Wyraz *niepodzielnie* to:
 A. partykuła, B. przymiotnik, C. przyimek, D. przysłówek.
8. Wyraz *lodu* w wyrażeniu *wiadra lodu* pełni funkcję:
 A. podmiotu, B. przydawki, C. dopełnienia, D. okolicznika.
9. Sformułowanie *lumpenproletariat wypijał cysterny piwa* oznacza, że:
 A. Piwo znajdowało się w cysternach.
 B. Piwo pito wprost z cysterny.
 C. Wypijano bardzo dużo piwa.
 D. Żadna odpowiedź nie jest poprawna.
10. Wyraz *rynszok* jest:
 A. wulgaryzmem, B. archaizmem, C. dialektyzmem, D. zapożyczeniem.
11. W wyrazie *rozzłoszczone* wskaż temat słowotwórczy oraz formanty i nazwij je.
 temat słowotwórczy –
 formanty –
12. Wpisz literę P (prawda) lub F (fałsz) przy następujących twierdzeniach:

Wyraz <i>skat</i> ma postać liczby mnogiej.	
Przymiotnik utworzony od wyrazu <i>skat</i> ma postać <i>skatowy</i> .	

13. Znaczenie dosłowne ma sformułowanie:

- A. strugi światła, C. strugi powietrza,
B. strugi krwi, D. strugi dymu.

14. Wyjaśnij znaczenie zapożyczonych wyrazów.

Wyraz zapożyczony	Znaczenie zapożyczenia
bona	
lumpenproletariat	
reklama	
rynek	

15. Wskaż wypowiedzenie, którego nie używa się we współczesnej polszczyźnie.

- A. chodzić na lumpkę,
B. lumpy wiszą w szafie,
C. lumpowskie środowisko,
D. lumpowskie nawyki.

TEKST II

Krystyna Wnukowska
utwór z repertuaru Marii Koterbskiej
muz. Jerzy Harald

WROCŁAWSKA PIOSENKA

Wieczór zapada, już noc niedaleko,
już gwiazdy migocą na niebie,
srebrzy się Odra, najmiłsza ma rzeka,
i płynie z piosenką do ciebie.

Mkną po szynach niebieskie tramwaje
przez wrocławskich ulic sto.
Tu przechodnia uśmiechem witają
dzieci, kwiaty, i każdy dom.

Na przystankach nucą słowiki,
dźwięczy śpiewem stary park,
przez Sępolno, Zalesie i Krzyki
niesie melodię wrocławski wiatr.

A kiedy rankiem fabryczne syreny
dzień dobry powiedzą znów miastu,
słonko jak jaskier wykwitnie z zieleni,
dziewczyna zaśpiewa przy pracy.

Na przystankach nuć słowiki,
przez Sępolno, Zalesie i Krzyki
niesie melodię wrocławski wiatr.

Na przystankach nuć słowiki,
Przez Sępolno, Zalesie i Krzyki
niesie melodię wrocławski,
melodię wrocławski,
melodię wrocławski wiatr.

http://www.tekstowo.pl/piosenka,maria_koterbska,wroclawska_piosenka.html

16. Oba teksty łączy:

- A. gatunek literacki, C. osoba mówiąca,
B. konwencja stylistyczna, D. motyw przewodni.

17. Obrazy miasta w obu tekstach nie różnią się:

- A. nastrojem, C. formą podawczą.
B. stylem, D. Wszystkie odpowiedzi są błędne.

18. Główny bohater piosenki to:

- A. miasto, B. tramwajarze, C. wiatr, D. rzeka.

19. Wymień trzy cechy „Wrocławskiej piosenki” jako utworu poetyckiego.

.....

20. *Wrocławska piosenka* jest:

- A. panegirycznym, B. pamfletem, C. pastiszem, D. palinodią.

21. Motyw przewodni wpisany w refren to:

- A. wrocławski wiatr, C. niebieskie tramwaje,
B. Zalesie i Krzyki, D. nucące słowiki.

22. Tekst utrzymany jest w nastroju:

- A. ironicznym, B. refleksyjnym, C. radosnym, D. patetycznym.

23. Zdanie *Mkną po szynach niebieskie tramwaje przez wrocławskich ulic sto* oznacza, że:

- A. Tramwaje jeżdżą po stu ulicach.
B. We Wrocławiu jest sto ulic.
C. W mieście jest wiele ulic, po których jeżdżą tramwaje.
D. Wszystkie odpowiedzi są błędne.

24. W piosence dominują:

- A. metafory, B. antytezy, C. aliteracje, D. porównania.

25. Sformułowanie *stonko jak jaskier* to:

- A. innowacja frazeologiczna,
B. wyrażenie porównawcze,

- C. frazeologizm,
D. kontaminacja.

26. Podkreśl i popraw błędy.

Tekst z błędami (do poprawienia)	Poprawki błędów
Wrocław od lat jest języczkiem uwagi historyków. Ma dość skąplikowaną historię. Gdyby rzucić okiem wstecz, można by zobaczyć niemieckie korzenie tego miejsca. Tam, gdzie dziś jest piękny deptak, przed wojną jeździły tramwaje; nie niebieskie, lecz czerwone – najpierw konne, później elektryczne. Elektryka zresztą też ma swoją wrocławską historię. Warto jeszcze dodać, że wrocławianie kochają do rozpuku swoje miasto. Czy bowiem można nie kochać piękna?

Uwaga! Za niewłaściwe podkreślenia i poprawki będą odejmowane punkty.

27. Wypracowanie na temat:

Miasto w literackich odsłonach. Ukaż różnorodne obrazy miasta, odwołując się do tekstów z testu oraz własnej lektury.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

